

Hebrew got'ù gıts'ò aatl'è

Nòhtsı Weza sù yak'eat'ù nahk'e elı họt'e

¹ Inèe sù Nòhtsı nakwenàozqo t'à gọtqò gocho gots'ò goıde ìlè, eyıts'q t'ası lq xàzaa t'à gots'ò goıde ìlè, ² hanikò dı nqode dzeè ts'ò hawee sù Edeza t'à gots'ò goıde. T'ası hazqò Edeza t'aa whelaà ayele ha yìhchì họt'e, eyıts'q wet'òq dèè, yat'a eyıts'q t'ası hazqò whehtsı họt'e. ³ Nòhtsı Weza sù dànı Nòhtsı wexè saıdı sù yexèht'eè wexè saıdı họt'e. Nòhtsı dànı wègaat'ù sù Weza hotı yexèht'eè wègaat'ı họt'e, weyatı nàtso t'à t'ası hazqò edaà ayìhwhq. Dq gha eławo t'à gıhoı gıghq nahoazha ayıılà t'axqò, ıdòo yak'e Nòhtsı t'ası wegħa dıı-le sù gà nàgòts'ehnèè wheda. ⁴ Eyıt'à Nòhtsı Weza sù yak'eat'ù gonahk'e t'ası deè whelı, eyıts'q hazqò gıızı nahk'e Nòhtsı yıızı nechàa whehtsı.

⁵ Eyıt'à dàht'e-seè Nòhtsı yak'eat'ù ìlè ts'ò dı hadı,

“Nı Seza anet'e, dı dzeè k'e Netà whıhı,”

hadı nqò? Hanı-le-ıdè ası yak'eat'ù ìlè ghq dı hadı,

“Wetà ehı ha, eyıts'q ededı Seza elı ha,”

ası yak'eat'ù ghq hadı hoıı nqò? ⁶ Eyıts'q Nòhtsı xàè Edeza dı nèk'e ts'ò yıhza kwe yegħq dı hadı ìlè,

*“Nòhtsı weyak'eat'ù hazqò gıghàsqedı welè,”
dek'eèht'è.*

⁷ Nòhtsı edeyak'eat'ù goghq dı hadı,

“Edets'q yak'eat'ù nıhts'ı gııı agòòlà eyıts'q kòwoò gııı agòòlà,” dek'eèht'è.

- ⁸ Hanikò edeza ghò du hadi,
“Nì sù Nòhtsi anet'e, welò while ts'ò K'àowocho nelì ha, eyits'ò nàowo ehkw'u k'èè k'àowo nelì ha.
⁹ *Nàowo ehkw'u ghòneëtò eyits'ò nàowoḷi dzane-hwhò họt'e. Eyit'à Nenòhtsi sù neàgìq gɪnahk'e K'àowodeè nelì gha degai tleh nek'e ayìlà t'à nùnà anìlà,”* dek'eèhtl'è.
- ¹⁰ Eyits'ò Nòhtsi du hadi,
“Gots'ò K'àowo t'akwelòò kèhoìwo ekò du dèè whenehtsi eyits'ò nìlà t'à yat'a whenehtsi họt'e.
¹¹ *Nòode nìdè eyi hazòò while agode ha, hanikò nì sù t'aats'òò nexè hòzò ha. T'asù hazòò hòèlì sù goht'òts'ia lade ha. ¹² Goh't'ò ladiì ats'ehzì lagode ha. Hanikò nì sù ladiì anede ha-le eyits'ò nelò nèhòkw'i hòlì ha nìle,”* hadi dek'eèhtl'è.
- ¹³ Nòhtsi sù edeyak'eet'ìì lè ts'ò du hadi while,
“Amù nets'ò xànegù?aa sù hazòò gɪghòìhnè agehle gots'ò, nàgòts'ehné k'e segà wheèda,”
 edeyak'eet'ìì ts'ò hanìdì while. ¹⁴ Yak'eet'ìì hazòò m̀ì agùt'e, dò edaxàgeedè ha sù gots'àgedì gha Nòhtsi goìh?à agùt'e.

2

Hotù dahwhò t'à àèkw'ò

- ¹ Ayì ts'ììhk'w'òò sù hotù nezìì weghò nànit's'edè ha họt'e, hanì-ìdè Nòhtsi wets'òò ats'ede ha nìle. ² Yak'eet'ìì Nòhtsi yatì t'à gogedee sù hotù wek'èats'ùt'e ha họt'e, eyits'ò dò hazòò eyi yatì nàgùzhì sù wek'èxa dagù?a ha agùidlà họt'e. ³ Eyit'à Nòhtsi enìyah k'èè edaxàgolee sù wedè ats'ìlà nìdè nàgoehkwa ch'à kwìts'eehdè ha honàedi nìle. Edaxàgole ha sù gots'ò K'àowo

t'akwelòò yeghò gojde ìlè, eyits'ò dọ gùhkw'òò sì ededı sı gots'ò hagedı. ⁴ Nòhtsı sì godaà enıyah lọ xàraa eghàlaidà t'à weghàà ehkw'ı-ahodı hòqwo hòt'e, eyits'ò winı k'èè Yedàyeh Nezı t'ası nezı dọ goghàyele hòt'e.

Zezi goxèht'eè whelı

⁵ İdaà nıdè eyı dèè wegòò hòzọ ha sì yak'eet'ıı gıts'ò k'ahodè ha-le Nòhtsı agòòlà. ⁶ Nòhtsı ts'ò dàhodı sì wenıht'è k'e dı hanı dek'eèht'è,

“Dọ ayı elı t'à wedaàntnewo eyits'ò weghòneèto?”

⁷ *Whaà-lea gots'ò zọ yak'eet'ıı k'a?ı elı awènelà, hanıkò K'àowochò lanı wexè enıyah hòzọ anelà, weghàsòedı anelà,* ⁸ *eyits'ò t'ası hazòò wet'aa whelaà anelà,” dek'eèht'è.*

Nòhtsı t'ası hazòò ts'ò K'àowò ayıllàa sì t'ası wıızı wedè ayıllà nıle. Hanıkò dı sì dı nèk'e t'ası hazòò ts'ò K'àowo lanı wègaat'ı-le. ⁹ Nòhtsı sì Zezi whaà-lea gots'ò yak'eet'ıı k'a?ı elı ayıllà ìlè. Hanıkò daızà xè eławo t'à, dı sì Nòhtsı enıyah deè elı ayıllà, eyits'ò weghàsòhoedı ayıllà hòt'e. Nòhtsı wesòniwọ t'à dọ hazòò gha eławo hòt'e.

¹⁰ Nòhtsı wegħa eyits'ò wet'òò t'ası hazòò hòèlı. Zezi gogħa daızàa sì wet'òò Nòhtsı weza lọ welọ while ts'ò edaxàgiázħa. Eyıt'à Zezi daızà t'à Nòhtsı denahk'e elı ayıllàa sì ehkw'ı hòt'e. ¹¹ Zezi degaı agohzıı sì eyits'ò dọ degaı agııdlàa sì ìłħ gıtà ełèht'e hòt'e. Eyıt'à Zezi xàè edechı gòhđı ha goghọ ìzħaelı nıle. ¹² Zezi, Nòhtsı ts'ò dı hadı,

“Negħò sechı gıts'ò gohde ha, lıq nègedè nı, gınadqà enıyah deè anet'e dehsı xè shı t'à negħàsòehđı ha,” hadı.

¹³ Eyits'ò dı hadı,

“Nòhtsɿ segha ehkw'ɿ adɿ ha.”

Eyɿts'ò k'achɿ dɿɿ hadɿ,

“Nòhtsɿ edeza seghàɿlaa sɿ gɿxè jò whɿhda,” hadɿ.

¹⁴ Weza ts'ɿɿɿ sɿ dɔ ats'ɿt'e, ededɿ sɿ goxèht'eè dɔ whelɿ. Gogha ełáɿwo t'à amɿ ełààgòhdee nàtsoo elɿ sɿ yedɿhòèhtsɿ; eyɿ sɿ wehɿɿ hɔt'e. ¹⁵ Eyɿt'à dɔ gɿgòhɿ gots'ò ełààgede ts'àgeejɿ sɿ Zezì edaxàgoɿla hɔt'e. ¹⁶ Zezì yak'eet'ɿ ts'àdɿ gha ajà nɿile, hanìkò Abraham wets'ihzòq-dòq gots'àdɿ gha ajà hɔt'e. ¹⁷ Eyɿ ts'ihzò dani dɔ ts'ɿɿɿ sɿ hotɿ goxèht'eè wehòèlɿ hɔt'e. Hanì-ɿdè Nòhtsɿ ghò wɿnì nàtso xè yegha eghàlaeda ha weli. Yahtɿ-wet'aaɿàa-deè dɔ ts'ò wedzeè eteèɿ elɿ ha weli, eyɿts'ò dɔ gɿhoɿɿ k'èxa ełàawɿ ha weli. ¹⁸ Zezì ededɿ hoɿɿ t'à weèdzà ekò dajà òlèe, eyɿt'à dɔ hoɿɿ t'à geèdzàa sɿ gots'àdɿ ha wegħa dɿɿ-le hɔt'e.

3

Zezi Moses nahk'e elɿ

¹ Eyɿt'à sèot'ɿ degal, yak'e ts'ò naxɿkayaetɿ sɿ Zezì ts'ò naxɿnì nàtsoò aahle. Ededɿ Nòhtsɿ wecheekeèdeè elɿ xè gogha yahtɿ-wet'aaɿàa-deè elɿ sɿ gogha ehkw'ɿ adɿ hɔt'e. ² Moses Nòhtsɿ wekò gha eghàlaɿdà ekò Nòhtsɿ wɿnì k'èè zò eghàlaɿdà lanì Zezì ededɿ sɿ amɿ yìhchì sɿ yɿnì k'èè zò eghàlaeda hɔt'e. ³ Kò-gòhtsɿ-dòq sɿ kò nahk'e wet'aaɿà hɔt'e, eyɿ lanì Zezì sɿ Moses nahk'e wegħàsòhoedɿ hɔt'e. ⁴ Kò hazòq dɔ yèhtsɿ hɔt'e wek'èts'eezò, hanìkò Nòhtsɿ sɿ t'asɿ hazòq whehtsɿ hɔt'e. ⁵ Moses, Nòhtsɿ wekò gha eghàlaeda ekò yek'èɿt'e òlè. ɿdaà nɿdè Nòhtsɿ dàdɿ ha sɿ ghò dɔ ts'ò goɿde. ⁶ Hanìkò Zezì-Krɿ, Nòhtsɿ Weza elɿ k'èè Edetà

k'èit'e xè ededı Nòhtsı wekò gots'ò dọ ts'ò K'àowo họt'e. Nọọde ts'ò goinì dejı-le xè gogha ehkw'ı-ahodı ts'edı nıdè Nòhtsı wekò gots'ò dọ ats'ıt'e.

⁷ Eyıt'à Yedàyeh Neziı du hadı họt'e,

“Du dzeè k'e Nòhtsı weyatı ààhkwo nıdè, ⁸ naxıcho giıhdzà lanı wets'ò naxıdzeè dezhi aahle-le. İdèe whaà ekı-ka nèk'e naxıcho Nòhtsı geèhdzà xè wek'èch'a eghàlagıdà ıle. ⁹ Ekọ segeèhdzà ıle, eyıts'ò dièno xo ts'ò gıdàà enıyah ıọ hòwhıhtsı sı giıa?ı ıle. ¹⁰ Eyı ts'ıh?ò naxıcho ekıyèè k'e geedaa sı gıts'ò sek'èch'a xè du haehsı ıle, 'T'aats'òò ededzeè t'à ts'ı?ò geedè eyıts'ò senàowoò k'ègeez-ıle.’ ¹¹ Gıts'ò sını-le t'à du yatı nàtsoo whıhtsı, 'Edıı sexè ts'èwhıı hò?oọ sı hogè?ı hoiıı ha nıle,’” hadı dek'eèht'è.

¹² Eyıt'à sèot'ıı, naxıdzeè yıı hoıı awede sòò eyıts'ò naxıgha ehkw'ı-ahodı-le t'à Nòhtsı edaa sıı wets'òò naahdè sòò. ¹³ Hanıkò ııàà “du dzeè” ts'edı et'ıı dze taàt'eè ehni nàtsoò aıahahı. Haıahahı nıdè naxıta dọ wıızıı weghoyahoe?à t'à Nòhtsı ts'ò wedzeè dezhi ade ha nıle. ¹⁴ T'akweı?ò dani hotıı gogha ehkw'ı-ahodı sıı nọọde ts'ò ts'ıtò nıdè, Zezi-Krı wexè ıle lats'ıt'e họt'e. ¹⁵ Du hanı dek'eèht'è k'èè,

“Du dzeè k'e Nòhtsı weyatı ààhkwo nıdè, naxıcho giıhdzà lanı wets'ò naxıdzeè dezhi aahle-le,” dek'eèht'è.

¹⁶ Nòhtsı gots'ò goıde giıkw'o ıle ekò Nòhtsı k'èch'a eghàlagıdà. Moses dọ hazòò Egypt nèk'e gots'òò xàgoèwaa sıı eyı et'ıı agıt'e! ¹⁷ Dièno xo gots'ò Nòhtsı gots'ò wıı-le sıı amıı agıt'e? Dọ Nòhtsı k'èch'a hoıı hogèhtsı t'à ekı-ka nèk'e eıàagıdèè sıı eyı agıt'e. ¹⁸ Nòhtsı amıı ts'ò yatı nàtsoo t'à du hadı, “Edıı sexè ts'èwhıı hò?oọ sıı

hogeꝛì hõlì ha nuìle.” Dọ gı̀k'èı̀t'e-le sù gots'ò hadı̀ xàyaı̀htı̀ ı̀lè. ¹⁹ Gı̀gha ehkw'ı̀-ahodı̀-le t'à Nòhtsı̀ wexè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hogeꝛì ha dı̀ı̀ wek'èts'eezọ̀ hõt'e.

4

Nòhtsı̀ wets'ọ̀ dọ̀ ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ hogeꝛì ha

¹ Nòhtsı̀ wexè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hots'eꝛì gha edey-atı̀ goghàıꝛoꝛ sù ı̀lè goxè wheꝛọ̀ hõt'e. Eyıt' à hotı̀ edexoahdı̀, naxıta ts'ọ̀ dọ̀ wı̀zı̀ eyı̀ gha dek'aꝛı̀ awede sọ̀. ² Gocho gı̀xèht'eè goxı̀ sı̀ godı̀ nezı̀ t'à gots'ò gogı̀de hõt'e, hanıkò Nòhtsı̀ wegodı̀ gı̀hkw'ò sù gı̀gha ehkw'ı̀-ahodı̀-le t'à gı̀t'ahòı̀hwhı̀-le. ³ Goxı̀ gogha ehkw'ı̀-ahodı̀ sù Nòhtsı̀ wexè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hots'eꝛì ha hõt'e. Nòhtsı̀ gocho gots'ò dàdı̀ sù k'èè,

“Sù sek'èch'a t'à yatı̀ nàtsoo t'à du haehsı̀, ‘Sexè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hogeꝛì hõlì ha nuìle,’” hadı̀.

Hanıkò du nèè hòèlì gots'ò Nòhtsı̀ edı̀lè deghàà yeghònoꝛt'e ı̀lè. ⁴ Dze lòhdı̀ t'à wheꝛọ̀ ghọ̀ du hadı̀ dek'eèht'è, “Nòhtsı̀ edı̀lè hazọ̀ yeghàlajà t'axọ̀ lòhdı̀ dzeè k'e ts'èwhı̀ nahoèhzı̀,” dek'eèht'è. ⁵ Hanıkò “ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ” ghọ̀ k'achı̀ du hanı̀ dek'eèht'è, “Sexè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hogeꝛì hõlì ha nuìle,” dek'eèht'è.

⁶ Eyıt' à dọ̀ mòhdaa Nòhtsı̀ xè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hogeꝛì ha hõt'e wek'èts'eezọ̀. Hanıkò ı̀nèè dọ̀ godı̀ nezı̀ egı̀kw'o ı̀lè sù Nòhtsı̀ k'èagı̀t'e-le t'à, Nòhtsı̀ xè ts'èwhı̀ hòꝛoꝛ sù hogı̀aꝛı̀ nuìle. ⁷ Eyıt' à Nòhtsı̀ k'achı̀ ı̀lè dze ı̀lè eyı̀ gha wheꝛọ̀ ayı̀lè, eyı̀ dzeè sù “du dzeè k'e” yèhdı̀ yı̀zı̀ hõt'e. Whaà hoòwo t'axọ̀ gocho David t'à dọ̀ ts'ò goı̀de hadı̀,

“Du dzeè k'e weyatù aàhkw'ò nùdè, Nòhtsì ts'ò naxidzeè dezhi aàhle-le,” dek'eèht'è.

⁸ Joshua Israel got'ù ekò ts'èwhù hòzòò ts'ò agòòlà nùdè, Nòhtsì k'achì dzè eyii-le ghò gode ha-le ìlè.

⁹ Eyit'à Nòhtsì wets'ò dò gìgha sù Nòhtsì Dzeè lanì deghàà ts'èwhù nahogeezì ha gìgha ìdaà whezò họt'e.

¹⁰ Nòhtsì xè ts'èwhù hòzòò k'è goyats'eedè nùdè goilàà ghonats'et'è t'à ts'èwhù nahots'eezì ha họt'e, Nòhtsì edilàà ghonòot'e t'à nahoèhzi lanì.

¹¹ Eyit'à Nòhtsì xè ts'èwhù hòzòò k'è hots'ezi ha nùdè hòt'ò eghàlats'eeda ha họt'e, hanì-ìdè gocho dànì Nòhtsì k'èagùt'e-le k'èè gogha hoilà ha-le.

¹² Nòhtsì weyatù sù eda xè wek'èè k'ehokw'ò họt'e. Weyatù sù behcho ìla-ts'ò wek'à dèni nahk'e dèni họt'e. Gokwò wezòò ts'ò tàgoehwhe họt'e, godàazhù eyits'ò gots'ò mì ìlak'aà ayehzi, gokw'òò eghagoèhzò eyits'ò hazòò godzazù ìlak'aà ayehzi xè godzeè yì dàts'ùwòò sù yesinìyahtì. ¹³ T'asù hazòò hòèlù sù ìlè kò Nòhtsì wenaàhtò whezò nùile. T'asù hazòò wegga ts'òwhela xè wenadaà wègaat'ì, eyits'ò t'asù hazòò k'èxa gosinìyahtì ha họt'e.

Zezi Yahtu-wet' àa?àa-deè elì

¹⁴ Zezi Nòhtsì Weza gogha yahtu-wet' àa?àa-deè elì sù yak'e Nòhtsì nadaà eghàlaidàa sù hòt'ò gogha ehkw'ì-ahodù ts'edi nùdè Zezi wexè ats'et'ì họt'e.

¹⁵ Gogha yahtu-wet' àa?àa-deè elì sù dànì nàts'etso-le t'à dò ts'ùlù sù yek'èezò họt'e. Goxèht'èè t'asù hazòò t'à weèdzà ìlè họt'e, hanikò hòlù wùzì wek'e whezò-le. ¹⁶ Eyit'à edèdats'eedi-le xè Nòhtsì wesonìwò wehòhòzòò sù wenadaà nèt's'ùdè, hanì-ìdè etegoèhzi ha eyits'ò gogha hoilà ajà nùdè gots'ò sonìwò t'à gots'àdì ha.

5

1 Du nèk'e yahtu-wet'aaàa-deè hazò sù dọ gıxèht'eè gıta gots'ọ giichì họt'e. Edèot'ı gha nakweè geèhkw'e gııı t'à Nòhtsı nadaà k'ehogezà, dọ-hoııı k'èxa tıts'aadıı eıaàgehde xè Nòhtsı ts'ò gık'eehk'ò.

2 Hanı yahtu-wet'aaàa-deè elı sù dọ t'ası k'ègeezọ-le t'à ts'ııò geedèe sù gok'èezọ xè etegoèhıı họt'e, ededı sı goxèht'eè nàtso-le họt'e t'à. 3 Eyıt'à edehoııı k'èxa eyıts'ọ dọ gıhoııı sı k'èxa Nòhtsı ts'ò t'ası k'eehk'ò ha họt'e.

4 Dọ wıızı eyı la wet'aaàa edeghàà ha nüıle, Nòhtsı yekayaıhtı nıdè zọ yahtu-wet'aaàa-deè elı họt'e, Aaron Nòhtsı yııhchı lanı. 5 Zezı-Krı ededı sı yahtu-wet'aaàa-deè edèhtsı nüıle. Hanıkò Nòhtsı yets'ò du hadı,

*“Nı sù Seza anet'e, du dzèè k'e Netà whıhı họt'e,”
yèhdı.*

6 Eyıts'ọ du hanı weghọ dek'eèht'è,

“Welọ while ts'ò yahtu anet'e, Melkızedek yahtu-wet'aaàa-deè elı wek'èè yahtu anet'e,” dek'eèht'è.

7 Zezı du nèk'e nàıdè ekò ededzeè t'à etse xè Nòhtsı ghonàdaeti ııè. Eıaawı ch'à edaxàyehtè ha dıı-le sù ts'ò yahtı ııè. Zezı nezıı edetà ts'ò naza xè t'aats'òè yek'èıt'e t'à Wetà yeèhkw'ọ họt'e. 8 Nòhtsı Weza elı kò daıà t'à dànı Nòhtsı k'èats'ııt'ee sıı hoghàdeetọ họt'e. 9 Denahk'e elı awııdlà t'axòò, dọ hazòè yek'èıt'ee sù welọ while ts'ò Edaxàgolee whelı. 10 Dànı yahtu-wet'aaàa-deè Melkızedek wııchı sù k'èè Zezı yahtu-wet'aaàa-deè elı ha Nòhtsı yııhchı họt'e.

K'achı Nòhtsı wets'òè aahde-le

11 Eyı ghọ ɬaà naxıts'ò gohde ha dehwhọ, hanikò ɬwhàà yatı ààhchı-le t'à weghọ naxıts'ò gohde ha wèhoedi-le lanı. 12 Naxı hòt'a dọ hoghàahtọ ha ɬlè, hanikò Nòhtsı weyatı ts'òòhk'e ayı t'akwełòò hoghàgoetọọ sı naxı ɬhı k'achı hoghònaxeetọ. Ejiet'ò zọ aahdọ lanı, hanikò bò dezhı aahdè ha dı. 13 Dọ ejiet'ò zọ t'à edaa sı ɬaà bebıa lanı hòt'e, eyıt'à Nòhtsı wegħa ehkw'ı ts'eedaa yatı yek'èezọ-le hòt'e. 14 Ekò bò dezhı sı dọ qhdah gıɬı sı gıgha hòt'e; t'aats'òò hoghàdegeetọ t'à ayı ehkw'ı eyıts'ọ ayı hoɬı ne sı gık'èezọò aget'ı.

6

1 Eyıt'à Zezi-Krı weghọ ayı t'akwełòò wek'èts'eezọọ sı hòt'a weghọ gots'ede ghọ nats'ıt'è, eyıts'ọ Nòhtsı wek'èts'eezọ k'èè ts'ıdà. Eyıt'à hoɬı hots'ehtsı wet'à èlaàts'edee sı ghọ edek'ets'ıɬı, dànı Nòhtsı gogħa ehkw'ı-ahodı, 2 dànı dọ k'ètaıdzı, dànı dọ gık'eèyats'ehtı, dọ naıdàa, eyıts'ọ dànı Nòhtsı welọ while ts'ọ dọ sınıyaehtı sı eyı hazọò hòt'a wek'èahsọ hòt'e. 3 Nòhtsı hanı ha nıwọ nıdè qhdah nàowòò k'èè hoghànaxets'eehtọ ha.

4 Dọ Nòhtsı wegodı k'ègeezọò agııdlà t'axọò Nòhtsı t'ası nezı goghàı?ọọ sı gıımedı nıdè, eyıts'ọ Yedayeh Nezı gık'e ajà t'axọò, 5 Nòhtsı weyatı nezı hòt'e gık'èhoèhzà t'axọò, eyıts'ọ ıdàa nıhọqwo nıdè Nòhtsı dànı enıyah hohtsı ha sı gık'èezọ t'axọò, 6 Nòhtsı ts'òò ek'èt'à anagejà nıdè k'achı edehoɬı k'egıɬı agedle ha dı hòt'e. Nòhtsı Weza k'achı dechıet'aa k'e wedııtsò agehzı lanı, eyıts'ọ k'achı dọ gıghàedlò agehzı t'à edets'ò hoıla eghàlageeda hòt'e.

7 K'àowo wedèè k'e chòh lq at'ì t'à wegħa t'asì nezì dehshe nìdè, gots'ò K'àowo eyì dèè xè sìghà hòzòò ayeħzì t'à hq't'e. 8 Hanìkò dèè wek'e ìchìghòò eyìts'ò t'oh nezì-le dehshe nìdè, wet'aaazà nùile xè Nòhtsì yedìhohtsì ha ts'ò hawe. Nqode ts'ò wek'èek'ò ha.

9 Seàgìq, dū hanì naxìts'ò gots'ede kò eyì wenahk'e naxìxè hoizì hòzò agode ha hotù wek'èts'èezò. Nòhtsì edaxànaxìlla k'èè nezì eghàlaahda. 10 Nòhtsì sù ekq-le gots'ò eghàlaeda nùile; dànì wegħa eghàlaahdaa eyìts'ò dànì weghqniahtqò sù yenadì ha hq't'e. Wets'ò dq gìts'aaħdì ìlè eyìts'ò dū dzeè ts'ò ìlaa gìts'aaħdì t'à weghqniahtqò sù yek'èezò hq't'e. 11 Naxì hazòò nqode dzeè ts'ò hotù k'èdaa hanì eghàlaahda naxìts'ùhwhq, hanì-ìdè ayì wekaniahzàa sù wek'èè agode ha. 12 Gots'eahdì aahde ha naxìts'ùhwhq-le, hanìkò dq gìgha ehkw'ì-ahodì xè ts'èwhù nageèhzi t'à ayì gìdawhezò gìghòt'à ha sù gìxèahzi ha naxìts'ùhwhq.

Nòhtsì yatì whehtsù sù hotù yek'èè eghàlaeda ha hq't'e

13 Nòhtsì Abraham xè yatì whehtsì ekò Nòhtsì wenahk'e gòhì-le t'à ededì edet'à yatì nàtsoo whehtsì ìlè. 14 Nòhtsì Abraham ts'ò hadì, “Nexè sìghà hòzò ahle ha, eyìts'ò nets'ìh?òò-dqò lq gòhì ahle ha,” yèhdì. 15 Eyìt'à Abraham whaà yedanaèhzi t'axòò, Nòhtsì ayì yegħa dàle ha dū sù weghòt'ò.

16 Dq yatì nàtsoo gehtsì nìdè dq gìnahk'e elì sù wuzì t'à yatì nàtsoo gehtsì hq't'e. Yatì nàtsoo gehtsù weghàa ehkw'ì gogede gik'èhoedzò, wet'à

dò gots'ò nàyagehti-le aget'ì. ¹⁷ Nòhtsì edeza edeyatù goghàìzòq sù t'aats'òè edeyatù k'èdì ha gík'èezò ha nìwò t'à, ededì edet'à yatì nàtsoo whehtsì ìlè. ¹⁸ Nòhtsì sù t'asì nàke ìadù adle ha-le t'à yatì whehtsì hòt'e, eyì weghàà Nòhtsì hots'ì ha honàedì nùile wek'èts'eezò. Goxì hoilà ch'à edaxàgoeze gha Nòhtsì ts'ò kwìts'eèhdee sù eyì ghò goinì nàtso welì. ¹⁹ Eyit'à Nòhtsì edeyatù goghàìzòq sù godàazhù gha tègozè lanì, wet'à goxè nàgoìdà ha nùile. Zezì wexè Nòhtsìkò-gocho goyù enùt'ì wezù degaì k'è gòzòq sù ekò eyì yatì gogha whezò lanì hòt'e. ²⁰ Ekò Zezì gonakweè gogha goyaèhtlà hòt'e. Ededì sù welò whìle ts'ò Melkizedek wek'èè yahtù-wet'àazàadeè whelì hòt'e.

7

Yahtu Melkizedek

¹ Eyì dò Melkizedek sù kògodeè Salem gogha k'àowocho elì ìlè, Nòhtsì wenahk'e gòhù-le sù gha yahtù elì ìlè. Abraham, k'àowocho eyù-le gots'ò elegegò t'à goghòèhnò gots'ò ek'èt'à naèhtlà ekò, Melkizedek yeghaetlà t'à yek'eèyahù ìlè. ² Abraham t'asì hazòq dèhnò gots'ò t'asì ìq yeghàìl; hoònò ts'ò ìats'iyùwa gà hoònò-ìlè yeghàìzò. Melkizedek ts'edi sù, “k'àowocho wet'à ehkw'ì hòzòq,” ts'edi-ats'edi, eyits'ò “Salem gha k'àowocho” sù wiyeh, eyì sù “k'àowocho wexè ts'èwhù hòzòq,” ts'edi-ats'edi hòt'e. ³ Melkizedek wetà eyits'ò wemò guzì dek'eèht'è whìle. Wecho sù guzì dek'eèht'è-le, dàht'e wegòhù eyits'ò dàht'e elàìwoo sù weghò godì dek'eèht'è-le. Nòhtsì Weza lanì welò whìle ts'ò yahtù elì hòt'e.

4 Dàni wet'aa2aa-deè elì ìlèe sù wedaàniàhdè: Gochò Abraham ededì kò t'asì hazòò dèhnò gots'ò sù hoònò-ìlè yeghàìzò. 5 Moses wenàowoò k'èè Levi wets'ihzòò-dòò èlek'èdaà yahtù gùlù sù giot'ì hazòò t'asì geehnè gots'ò sù wets'ò hoònò-ìlè edegha gìhchì họt'e, hazòò Abraham wets'ihzò èlèot'ì agùt'e kò. 6 Melkizedek Levi wets'ihzòò-dòò elì nùle kò ìlè à Abraham wets'ò t'asì haàtìòò weghòzha họt'e, eyìts'ò Nòhtsì Abraham xè yatì whehtsì kò Melkizedek yek'eèyahtì. 7 Dò de-nahk'e elì sù dò dek'a2ì elì k'eèyahtì họt'e, hotì wek'èts'eezò. 8 Levi got'ì sù èlèagùde ha agùt'e kò t'asì hoònò gots'ò ìlè nàgùhtsì họt'e, hanìkò Melkizedek eyì wexètìò weghòzha họt'e eyìts'ò Nòhtsì Nìht'è k'èè ìlè eda họt'e. 9 Levi got'ì t'asì hoònò ts'ò ìlè nàgehtsì kò Abraham wet'òò eyì wexètìò Melkizedek ts'ageèhdì, ts'edì ha dìlè-le họt'e. 10 Melkizedek Abraham ghò nùtìlè ekò, Levi ìlè wèghòhì-le t'è, edecho Abraham yì-ts'ò-èlì ìlè.

Zezi Melkizedek lanì elì họt'e

11 Yahtù gogha eghàlageedaa sù eyì gha Nòhtsì Moses wenàowoò gòet'ì goghàyìzò ìlè. Levi gots'ò yahtù gùlù sù gùt'è deghàà degaì agòdlà nùdè, ayìha yahtù eyì-le ts'ùwò lì? Eyì yahtù sù Melkizedek wek'èè yahtù elì ha họt'e, Aaron wek'èè yahtù elì ha nùle. 12 Yahtù eyì-le xà2aa gòhì nùdè, nàowo eyì-le sì gòhì ha họt'e. 13 Eyì yahtù weghò ahodù sù giot'ì lèdù xà2aa gots'ò dò họt'e, eyì dò xà2aa gots'ò dò wùzì kwe-ladà k'e Nòhtsì ts'ò t'asì k'èhk'òò whìle. 14 Gots'ò K'àowo sù Judah wets'ihzòò-dòò elì wek'èts'eezò. Moses eyì dò xà2aa gots'ò yahtù wùzì ghò xàyahtì nùle.

15 Eyit'à Melkizedek lanu yahtu nùtla nùdè, ayi ghò gots'ùdee sì denahk'e nezù weniahdi ha họt'e.

16 Eyì dọ Moses wenàowoò k'èè wecho yahtu gùlè t'à yahtu wehòèlì nùile, hanikò welọ while ts'ò nàtsoò wehòhọọ dahxà yahtu whelì họt'e.

17 Weghọ du hanì dek'eèhtl'è,

“Nì sì welọ while ts'ò Melkizedek wek'èè yahtu nelì họt'e,” dek'eèhtl'è.

18 Moses nàowo nìhọọ sì wet'à ehkw'ì ts'eeda gha nàtso-le họt'e eyits'ọ dọ gıt'àhoehwhì-le t'à wedẹ adlà họt'e. 19 (Moses wenàowoò sì wet'à deg hàà degai ts'ihlè ha nùile) hanikò eyì wenahk'e nàowo nàtso gots'ọ ajà họt'e. Eyì wet'à Nòhtsì ts'ọ gọowà-lea ats'ede ha diì-le agòjà.

20 Eyì nàowogòò sì yatì nàtsoo xè goghọt'ọ họt'e. Dọ eyi-le sì yatì nàtsoo wedẹ yahtu gihòèlì họt'e,

21 hanikò Zezì yatì nàtsoo xè yahtu whelì họt'e. Nòhtsì du hayèhdi,

“Gots'ọ K'àowo yatì nàtsoo nìhọọ xè edinì ladì ayele ha nùile: ‘Nì sì welọ while ts'ọ yahtu anet'e,’” yèhdi.

22 Nòhtsì hanì weyatì nàtsoo ts'ihzọ nakenahòdlì wek'èhodì sì Zezì ededì eyì whelì họt'e.

23 Yahtu lọ elek'èdaà gòlè, hanikò hazọọ èlàgede t'à welọ while ts'ọ edilàà ghàlageeda ha diì.

24 Hanikò Zezì welọ while ts'ọ eda ne t'à, welọ while ts'ọ gogha yahtu elì họt'e. 25 Eyit'à Zezì ededì wet'ọò amì Nòhtsì ts'ọ at'ù sì deg hàà edaxàgole ha wegħa diì-le họt'e. T'aats'ọò eda t'à dọ għa Nòhtsì ts'ọ yahtu ha diì-le họt'e.

26 Hanì yahtu-wet'àaàa-deè sì gots'àdì ha diì-le họt'e; degai elì, hoì wek'e whehọ-le, hoì-hogehtsì-dọ ta gots'ọ nùile, yak'e gote-ts'ọ nìwìtì

họt'e. ²⁷ Zezi ìnẹẹ gots'ọ yahtu-wet'àazàa-deè xèht'e-le. Dze taat'eè edehohù k'èxa eyits'ọ dọ gihohù sị k'èxa Nòhtsị ts'ọ t'asị k'eehk'ọọ sị wegħa hanì hòzọ-le. Nòhtsị nadaẹ gohohù hazọọ k'èxa ẹlaàwìgwo adiidlà eyits'ọ k'achị hanade ha niile. ²⁸ Moses wenàowoò k'ẹẹ dọ yahtu-wet'àazàa-deè gùlù għa gogìhchì sị degai gùlù ha nàgetso-le họt'e, hanìkò eyi nàowo hòèlù t'axọọ Nòhtsị yatì nàtsoo t'à Edeza yìhchì họt'e, ededị sị welọ while ts'ọ deghàà degai elì họt'e.

8

Nakenahòdlù wegòò għa yahtu-wet'àazàa-deè

¹ Ayì awèts'edì sị dū awèts'edì: Yahtu-wet'àazàa-deè deghàà degai elì gots'ọ họt'e, eyi sị yak'e Nòhtsị wexè eniyyah hòzọọ gà nàgòts'ehnèe wheda, ² eyits'ọ Nòhtsị wets'ọ degai k'è gòzọọ sị ekọ eghàlaeda họt'e. Eyì gòzọọ sị Nòhtsị wenìhbàa wedeèdlù họt'e, eyi sị Nòhtsị nàzàa ayìlà, dọ ayìlà niile.

³ Yahtu-wet'àazàa-deè hazọọ sị t'asì Nòhtsị ghàgezà eyits'ọ t'asì Nòhtsị ts'ọ gik'eehk'ọ għa gihchì họt'e. Eyit'à Zezi ededị sị t'asì Nòhtsị ghàzà ha họt'e ìlè. ⁴ Iḡà dū nèk'e wheda nìdè yahtu-wet'àazàa-deè elì ha-le ìlè, hòt'a Moses wenàowoò k'ẹẹ yahtu Nòhtsị ts'ọ t'asì gik'eehk'ọ gòhù ne t'à. ⁵ Ededì degai k'è gòzọọ goyì eghàlageedaa sị yak'e degai k'è gòzọọ xèht'eè lanì họt'e, eyits'ọ ekì wezìzhù lanì họt'e. Eyì ts'ìhzọ Moses Nòhtsị għa nìhbàa gohtsị ha nìhọowo ekò Nòhtsị yets'ọ dū hadì, “Shìhka dànì nets'ọ wègaat'ù adlāa sì, hotù wek'ẹẹ anele ha,” yèhdì ìlè. ⁶ Hanìkò Zezi

la weghòt'òq sù yahtu-wet'aaàa-deè gilaà nahk'e wet'aaàa hòt'e. Nakenahòdlù wegòò k'èè dọ gha eyits'ò Nòhtsì gha tanı wheda. Eyı nakenahòdlù wegòò sù inèè gots'ò nakenahòdlù nahk'e elı hòt'e, eyits'ò yatı denahk'e nezı whehtsı k'e wehòèlì hòt'e.

⁷ T'akwelòò gıxè nakenahòdlù sù t'ası t'à wehoeza-le nıdè, Nòhtsı k'achı nakenahòè ayele hale ìlè. ⁸ Hanıkò Nòhtsı sù dọ ìlaà hòlù hogehtsı gok'èezq t'à hadı,

“Naxıgha K'àowo hadı: İdaà whaà-le nıdè, Israel got'ıı eyits'ò Judah got'ıı gıxè nakenahòè wegòò ehtsı ha. ⁹ İneè gıcho Egypt nèk'e gots'ò xageehwha ekò gıxè nakenawhehtsı ìlè eyı xèht'eè ha nıle. Gıxè nakenawhehtsı sù t'aats'òò gık'èè eda-le t'à, gıxè aht'ı-le ahjà. ¹⁰ İdaà nıdè du hanı Israel got'ıı gıxè nakenahòdlù wegòò ehtsı ha. Senàowoò gını yı whe?ò ahle ha, eyits'ò gidzeè k'e dek'eèht'è ahle ha. Gınòhtsı ehlı ha eyits'ò ededı sets'ò dọ gılı ha. ¹¹ Dọ edèot'ı hoghàehtq ha-le eyits'ò dọ edechı hoghàehtq ha-le, 'Gots'ò K'àowo wek'èızq aqde, yèhdı ha-le, dọ nechà-le eyits'ò dọ nechàa sù hazqò sek'ègeezq ha t'à. ¹² Hòlù k'èè k'ehogı?aa sù gıghq nahoehtle ha, eyits'ò gıhòlù wenahdı ha-le,” gòhdı dek'eèht'è.

¹³ Eyı nakenahòdlù “wegòò” yèhdı t'à Nòhtsı t'akwelòò nàowo whıhtsı sù wet'à-ats'et'ı-le ayıllà. Ayı wet'à-ats'et'ı-le xè wezqò ajàa sù whaà-le-t'ıı wedè adle ha.

9

Nòhtsı gha nıhbàa nàı?a

1 T'akweḷòò nakenahòdlḷ sù dani Nòhtsḷ ts'ò yats'ehtḷ ha, eyits'ò dḷ nèk'e dani Nòhtsḷ gha degai k'è gòzòò hoḷè ha, eyi hazòò gha nàowo dek'eèht'è ḷè hòt'e. 2 Eyit'à Nòhtsḷ gha nḷhbàa nàgḷhḡè ḷè. Goyḷi nàke k'è gòzòò, t'akweḷòò goyats'eedèe sù k'aàk'ò ḷè nàzà, ladà eyits'ò lèt'è degai ladà k'e whezò. Eyḷ sù Degai K'è gòyeh. 3 Eyits'ò enìt'ḷ wezḷi nàke k'è gòzòò sù Denahk'e Degai K'è gòyeh. 4 Goyḷi sòòmbaekwo-ladà wek'e Nòhtsḷ ts'ò dzèh-ḷekòò dèk'òò sù whezò, eyits'ò Nòhtsḷ dò xè nake-nawhehtsḷ gha sòòmbaekwo-ladzè eyi whehtò. Eyḷ ladzè weyḷi sòòmbaekwo-tòḡ whehtò, weyḷi yak'e gots'ò lèt'è “manna,” wìyeh whela. Eyits'ò Aaron wegeè wek'e ḷt'òḡ xàḷaḷkḷ ḷèe sù, eyits'ò kwe nàke wek'e Nòhtsḷ nàowodeè hòòḡ whehtsḷ dek'eèht'èe sù eyḷ sḷ ladzè yḷi whela. 5 Eyḷ sòòmba-ladzè wegòdoo sù Nòhtsḷ weyak'eet'ḷi hòèḷḷi nàke weghòhk'eè nàgewo. Dò gihòḷḷi k'èxa eyḷ ladzè weka edoò agehḡḷi sù wegòdoo yak'eet'ḷi gḷts'òò eḷèedi. Hanikò dḷi sù eyḷ hazòò wek'ayats'ehtḷ ha dḷi.

6 T'asḷi hazòò hanì sinìhogḷiḡò t'axòò yahtḷi ets'òdaa gòzòò goyḷi edilaa ghàlageeda ha, dzè taàt'èe goyagedè. 7 Hanikò yahtḷi-wet'àazàa-deè ededḷ zò enìt'ḷi wezḷi denahk'e degai k'è gòzòò sù goyaetḷa hòt'e, ḷè xo ḷàà ekò goyaetḷa. Edoò wedè goyaetḷa hòḷḷi nḷle; eyḷ sù edehòḷḷi k'èxa eyits'ò dò hòḷḷi hogehtsḷ kò gḷk'èezò-le sù k'èxa Nòhtsḷ ts'ò edoò ladzè weka ayeḡḷi. 8 Hanḷ nàowo wet'à Yedayeh Nezḷi dḷi wek'èts'eezòò agòòlā: Nòhtsḷ gha nḷhbàa ḷàà nàḷhà et'ḷi Denahk'e Degai K'è gòzòò sù gots'ò eneètò hòt'e. 9 Eyḷ hazòò dḷi weghàà nàñts'edè gha adlā hòt'e. T'asḷi hazòò Nòhtsḷ ghàgele eyits'ò

t'asì Nòhtsɿ ts'ò gɿk'eek'òq sù wet'à dɔ gɿnì deghàà degaɪ ade ha nùle. ¹⁰ Eyɪ nàowo t'à gɿat'ɿ sù t'asì weghɔ shèts'ezhee, t'asì ts'edɔ eyɿts'ɔ edenàowoò k'èè edek'enagehtse hanɿ zɔ t'à agɿat'ɿ ɿlè. Nòhtsɿ nàowogòò goxè whehtsɿ gots'ò edezhɿ gha eyɿts'ɔ edilà t'à hanɿ zɔ eghàlageeda ha dɿi-le ɿlè.

Zezi-Kri wedoò

¹¹ Zezi-Kri yahtɿ-wet'aaʔaa-deè k'èè nùtɿlɑ ekò nàowo denahk'e nezɿ goxè hòʔò ayɿɿlà. Denahk'e degaɪ nɿhbàa yì gogha eghàlɑdà. Eyɪ nɿhbàa dɔlɑ t'à hòlɿ-le eyɿts'ɔ dɿ nèk'e gots'ɔ nùle. ¹² Sahzòò eyɿts'ɔ ejiezaa wedoò t'à goyaɿza nùle, hanìkò edɿ Denahk'e Degai K'è gòʔò sù xàè ededoò t'à goyaɿza hɔt'e. ɿlɑ zɔ hanɿ gogha eghàlɑda hɔt'e eyɿts'ɔ ededoò t'à welɔ while ts'ò gohòɿ ch'à edaxàgole gha ajà hɔt'e. ¹³ Moses wenàowoò k'èè sahzòò eyɿts'ɔ ejiezòò gidoò eyɿts'ɔ ejiezaa gots'ɔ lèbè dɔ gɿzhɿ degaɪ adlà-le sù k'e agehɿ. Eyɪ haget'ɿ t'à ehkw'ɿ agɿidlɑ xè gɿzhɿ t'à degaɪ lanɿ agɿidlɑ. ¹⁴ Zezi wedoò eyɪ nahk'e godzeè k'enaɿhtso hodeè hɔt'e. Zezi t'asì wejɿ wek'e wheʔɔ-le sù Yedayeh Nezɿ wedahxà Nòhtsɿ ghàditɿ t'à, t'asì wet'aaʔa-le k'alats'ɿdè ch'à godzeè k'enaɿhtso hɔt'e, hanɿ-ɿdè Nòhtsɿ edaa sù k'òt'a wegha eghàlats'eeda ha dɿi-le.

¹⁵ Eyɪ ts'ɿhʔò Zezi-Kri nakenahòdlɿ wegòò k'èè dɔ eyɿts'ɔ Nòhtsɿ gogha tanɿ wheda hɔt'e. ɿlɑ nakenahòdlɿ wezɔʔ tɿ'a geèkw'e ekò dɔ gɿhòɿ k'èxa eɿɿwo t'à nàgeekwa ch'à agòòlɑ. Eyɿt'à dɔ gɿkayaetɿ sù Nòhtsɿ dɔ xè yatɿ whehtsɿ k'èè welɔ while ts'ò geeda ha.

16 Dọ ẹ̀lǎàwí t'áxòò t'asì wets'ọ sù weyatù k'ẹ̀ẹ̀ adle gha ẹnìt'è whehtsì nùdè, eyí dọ ẹ̀lǎwo hotùì wék'èedzọ nùdè zọ weyatù k'ẹ̀ẹ̀ eghàlageeda họt'e. 17 Dọ Ẹ̀lǎà eda et'ìì weyatù dek'eèht'è wék'ẹ̀ẹ̀ eghàlageeda nùìle, dọ hotùì ẹ̀lǎwo nùdè zọ wenìht'è k'ẹ̀ẹ̀ eghàlageeda họt'e. 18 Nakenahòdlì t'akweḷòò hòèlì sù eyí kò t'asì ẹ̀lǎwoo wedoò wedẹ nùdè ayìì dek'eèht'è sù wék'ẹ̀ẹ̀ agode ha dīì lè. 19 Moses nàowo hazọọ dọ ts'ọ yek'eyahì t'áxòò, ejiezaa wedoò, tì xè yìhchì gà sahzọọ weghàà dek'o eyìts'ọ hyssop wekw'ìhchì t'à Nòhtsì wenìht'è eyìts'ọ dọ hazọọ gok'e ayìlà. 20 Eyí xè dū hadì, “Nòhtsì dū nakenahòdlì wék'èahdì ha naxèhdì sù, dū edoò wegha họt'e,” gòhdì lè. 21 Eyí xèht'è Nòhtsì gha nìhbàa nàìzaa k'e eyìts'ọ weyì t'asì hazọọ whelaa t'à-aget'ì sù k'e edoò ayìlà. 22 Moses wenàowoò k'ẹ̀ẹ̀ ha nùdè tìts'aàdì wedoò t'à t'asì hazọọ degaì adle ha họt'e, eyìts'ọ edoò xàìt'ì lenọsù dọ gìhòhì gìghọ nahoezhe ha dīì họt'e.

23 Yak'e k'ẹ̀ẹ̀ t'asì hòèlì sù tìts'aàdì wedoò t'à degaì adle ha họt'e, hanìkò xàè yak'e gots'ọ ne sù eyí wenahk'e t'asì deè t'à degaì adle ha họt'e. 24 Zezì-Krì sù nìhbàa dọlà t'à hòèlì k'è goyàza nùìle, eyí nìhbàa sù yak'e degaì k'è gòzọọ k'ẹ̀ẹ̀ hòèlì họt'e. Zezì xàè yak'e goyàza họt'e, dū Nòhtsì nadaà gogha nàwo họt'e. 25 Dū nèk'e yahtu-wet'àazàa-deè Denahk'e Degai K'è gòzọọ sù xo taat'è xàè ede-dòò xè goyaetl-a-le họt'e, hanìkò Zezì Ẹ̀lǎ zọ yak'e goyàza họt'e, k'achì ẹ̀lǎwí gha Nòhtsì ghàdìtè ha nùìle. 26 Hanì-le nùdè Zezì dū nèè hòèlì gots'ọ gòt'ọọ dàìza ha lè. Hanìkò dū nọode dzeḗ ts'ọ nìhọqwoo sù Ẹ̀lǎ zọ nùt'ì họt'e, wèlọ whìle ts'ọ gòhòhì whìle

ayele gha Nòhtsɪ ghàdìtɪ. ²⁷ Dọ ɹàà zọ ɛ̀l̀ààwɪ ha họt'e, eyɪ tɹ'axq̄-ɹdè Nòhtsɪ nadaq̄à wesɪnɪyaetɪ ha. ²⁸ Eyɪ lanì Zezì-Krɪ ɹàà zọ dọ ɹọ gɪhoɹɹì k'èxa ɛ̀l̀ààwɪgwo, eyɪts'ọ k'achɪ nàke t'à nùttɹa ha. Dọ-hoɹɹì k'èxa k'achɪ daɹɹa gha nùttɹa ha-le, hanìkò dọ gɪdanaèhɹɹì sɪ edaxàgole gha ade ha.

10

Zezi-Kri ɹàà zọ dọ gha ɛ̀l̀aɹwo

¹ Moses wenàowoò sɪ ɹdaà t'asɪ wedeèdlɹ nèhòkw'ɹ gha ekɪ weɹɹɹhɹ lanì họt'e, eyɪ nàowo sɪ xàè wedeèdlɹ k'aɹɹ họt'e. Hanì ts'ɪhɹò xo taàt'eè tɹts'aàdɪ Nòhtsɪ gha ɛ̀l̀ààgɪhdee sɪ wet'à dọ Nòhtsɪ ts'ọ agede gha deghàà degaɹ agedle ha nùle. ² Wet'à dọ deghàà degaɹ ade ha nɹdè tɹts'aàdɪ Nòhtsɪ gha ɛ̀l̀ààgɪhde ghɹnaget'è ha-le ɹlè. Dọ hazq̄ò gɪhoɹɹì gɪghọ while ade ha ɹlè, eyɪts'ọ edehoɹɹì k'egɹɹɹ ha-le ɹlè. ³ Hanìkò xo taàt'eè Nòhtsɪ ts'ọ tɹts'aàdɪ k'egèehk'ọọ sɪ wet'à t'aats'ọọ edehoɹɹì nagedɪ gha họt'e. ⁴ Ejɹezq̄ò eyɪts'ọ sahzq̄ò gɪdoò t'à dọ-hoɹɹì while adle ha nùle.

⁵ Eyɪt'à Zezì-Krɪ dɹ nèk'e ts'ọ ajà ekò, Nòhtsɪ ts'ọ dɹ hadɪ,

“Dọ tɹts'aàdɪ nets'ọ ɛ̀l̀ààgehde eyɪts'ọ t'asɪ neghàgeedu sɪ weneewọ nùle, hanìkò dọzhɹ t'à ehdaà asèneelà. ⁶ T'asɪ nets'ọ gɹk'èehk'ọọ eyɪts'ọ gɹhoɹɹì k'èxa tɹts'aàdɪ ɛ̀l̀ààgehdee sɪ weghọ sɪghà neewọ nùle. ⁷ Eyɪt'à nets'ọ dɹ haehsɹ, ‘Seghọ dek'eèhtl'è k'èè ɹọ nenadaq̄à nàhwho. Senòhtsɹ, nɹnɹ k'èè eghàlaehda ha ɹọ nèehtl̀a, dehsɹ,” yèhdɪ.

⁸ T'akwelòò dɹ hadɪ, “Tɹts'aàdɪ nets'ọ wek'èek'ọọ, t'asɪ ts'eedèe nets'ọ wek'èek'ọọ, eyɪts'ọ hoɹɹì k'èxa

tits'aaddi ełaağehdee sù wegħo sìghà neewo nùle,” (Moses wenàowoò k'èè hanì eghàlageeda ha hòzo kò). ⁹ Eyì t'axòò dı hadı, “Jò ts'atà whıhda, nını k'èè eghàlaehda ha jò nèehtła,” dı. Hadı t'à nakenahòdlı wezoą weđe ayılà, eyıts'o nakenahòdlı wegòò whehtsı. ¹⁰ Nòhtsı wını k'èè Zezì-krı ıłàà zo gogha eławo t'à welo whıle ts'ò degaı ts'ıllı agòòlà.

¹¹ Dze taat'eè yahtı hazòò Moses wenàowoò k'èè Nòhtsı ladà k'e edılaà ghàlageeda. Eyì nàowo k'èè k'ègok'e Nòhtsı ts'ò t'ası k'eegek'ò, hanıkò wet'à do gıhoıı whıle ade hoıı ha nùle. ¹² Hanıkò dı yahtı-wet'aaazàa-deè sù welo whıle ts'ò gha ıłàà zo gohoıı k'èxa Nòhtsı ghàdıtı t'axòò, Nòhtsı gà nàgòts'ehnèe wheda. ¹³ Ekò gots'o wets'ò xànegııza gıllı sù goghòııhnè awedle gha naèhı họt'e. ¹⁴ ıłàà zo do gha eławo t'à do degaı agohıı sù welo whıle ts'ò deghàà degaı gıllı agòòlà.

¹⁵ Yedayeh Nezı ededı sı eyı ghò gots'ò gode họt'e. T'akwelòò dı hadı: ¹⁶ “Naxıgha K'àowo dı hadı: İdaà nıde hanı gıxè nakenahohtsı ha. Senàowoò gidzeè yı whezo ahle ha, eyıts'o gını yı senàowoò dek'eèht'è ahle ha,” hadı.

¹⁷ Eyì t'axòò dı hadı,

“Gıhoıı eyıts'o senàowoò k'èagıt'e-le sù wenahdı ha-le,” hadı.

¹⁸ Nòhtsı do-hoıı nahoııa ne t'à, hoıı k'èxa k'achı tits'aaddi ełaaı ha hòzo-le agòjà.

T'aats'òò weyatı ts'ıtò ha họt'e

¹⁹ Eyıt'à sèot'ıı, Zezı wedoò dahxà eyı Denahk'e Degı K'è gòzo goyats'eedè gha goghàhòt'òò sù sù gogha ehkw'ı-ahodı họt'e. ²⁰ Nàowo wegòò wet'à ts'eedaa sù ts'ò dexats'eède họt'e, gots'òhk'e

enìt'ı tanı ts'ò tàıdlà t'à, eyı sı Zezı wezhıı lanı họt'e. ²¹ Nòhtsı wekò gha yahtı-wet'aaàa-deè gots'ò ne t'à, ²² hotı gogha ehkw'ı-ahodı eyıts'ò godzeè ehkw'ıı xè Nòhtsı ts'ò ats'ııde. Wedoò godzeè k'e adlà t'à k'achı hoııı edek'e nıdahots'eezà ha-le, eyıts'ò yak'e gots'ò tı t'à gok'enaatso họt'e. ²³ Nòhtsı sı t'aats'òò edeyatı k'èdì ne t'à, goıı nàtsoo xè t'aats'òò weyatı ts'ıtò ha họt'e. ²⁴ Eyıts'ò ełeghònets'eètò gha eyıts'ò ełets'ò nezıı eghàlats'eeda gha godzeè nàtsoò ats'ııle. ²⁵ Łàà ełènats'eede ghò nats'ııt'è-le. Dò mòhdaa haget'ı-le agejà. Hanıkò godzeè nàtsoò ałets'ehzı gha t'aats'òò ełènats'ııdè; nòòde dzeè ts'ò nıwà-le t'à denahk'e t'aats'òò hats'et'ı welı.

²⁶ Nàowo ehkw'ıı wek'èts'eezòò agòıdlà kò k'èdaà hoııı hots'ehtsı ha ts'ııwò nıdè, gohoııı k'èxa t'ası Nòhtsı ghàts'eèzà ha sı gòhı-le agode ha, ²⁷ eyıt'à dò Nòhtsı dzagııhwhò sı Nòhtsı nàgoehkwa ha eyıts'ò kò nàtsoo t'à gık'eek'ò ha gıdawheò t'à sıı geejı họt'e. ²⁸ Dò Moses wenàowoò k'èıt'e-le nıdè eteweèzı-le ıle; dò nàke hanı-le-ıdè dò tai gıdaà nàhòwoo sı gık'e nıdahogııò nıdè ełààgııhwhı ha họt'e. ²⁹ Dò Nòhtsı Weza wegħa t'ası eı-le, we-doò t'à nakenahòdıı t'à wehoııı whıle adlàa sı wegħa wet'aaàa-le nıdè, eyıts'ò Nòhtsı wesòııwò t'à Yedayeh Nezıı goghòt'òò sı yek'èch'a eghàııdà nıdè eyı dò sıı denahk'e hòt'ò nàweekwa ha họt'e. ³⁰ Nòhtsı wek'èts'eezòò sı ededı dı hadı, “Dò nàgeehkwa ha sı sı sets'ò hoèıı họt'e, eyıts'ò dò ekò-le hogehtsıı k'èxa ek'èt'à gıghàhoehzà ha,” eyıts'ò k'achı dı hadı, “Gots'ò K'àowo edets'ò dò gosıııyaehtı ha,” dek'eèht'è. ³¹ Nòhtsı edaa sıı

nàgoehkwa ha n̄dè sù goxè hoilà ha h̄ot'e.

³² Ek'èt'à kenaahdi, t'akwelòò Nòhts̄i wegodiì wek'èhoahzà aahjà ekò, naxìxè hoilà kò ɲaa naxìgha ehkw'ì-ahodì xè ɲaa naxìni nàtsoò aahwhò ɲè.

³³ Qhk'è d̄odaà t'asì aahl̄i-le ts'ò naxìk'adageedè xè danaxegùh̄za ɲè. Eyits'ò qhk'è d̄o hanì gixè hoilà sù gixè aah̄t'ì xè gits'aahti ɲè. ³⁴ D̄o gidaniɲaa sù etegiah̄z̄i ɲè, eyits'ò t'asì naxìghò gùh̄chì kò ɲaa naxìna ɲè, eyì wenahk'e t'asì nez̄i sù, welò while ts'ò naxìghael̄i ha wek'èahsò t'à.

³⁵ Eyit'à gots'ò K'àowo weghò naxìni nàtsoo sù wedè aah̄le-le, hanì-ɲdè wek'èxa Nòhts̄i t'asì nechàa naxìghàz̄a ha. ³⁶ Naxìxè hoilà kò ɲaa naxìni nàtso ha h̄ot'e. Nòhts̄i winì k'èè aahda t'axòò n̄dè naxìgha edeyatì k'èè eghàlaeda ha h̄ot'e. ³⁷ Whaà-le-t'ìi, "Amì nùt̄la ha sù hotù nùt̄la ha h̄ot'e, eyits'ò whaà wewhile ha nùile. ³⁸ Secheekeè ehkw'ì el̄i sù wegaha ehkw'ì-ahodì t'à eda ha. Hanìkò ek'èt'à anajà n̄dè weghò sìnà ha nùile," dek'eèht'è. ³⁹ Hanìkò goxì sù d̄o ek'èt'à anagejà t'à gidìhòh̄i sù gita gots'ò ats'ùt'e nùile, d̄o gìgha ehkw'ì-ahodì xè edaxàgùdee sù gita ats'ùt'e.

11

Nòhts̄i gìgha ehkw'ì-ahodì k'èè geeda

¹ Gogha ehkw'ì-ahodì n̄dè Nòhts̄i gots'ò edeyatì k'èdì ha hotù wek'èts'eezò h̄ot'e, eyits'ò ayì goghàz̄a ha sù gogha wègaat'ì-le kò goghòet'a ha wek'èts'eezò. ² T'akwe whaà gocho hanì gìgha ehkw'ì-ahodì t'à Nòhts̄i goghò nez̄i xàyah̄ti ɲè.

³ Gogha ehkw'ì-ahodì t'à Nòhts̄i edeyatì t'à dèè, yat'a eyits'ò t'asì hazòò whehts̄i wek'èts'eezò h̄ot'e.

Hani t'à t'asì wègaat'ù sù t'asì wègaat'ù t'à hòèlì nùile. ⁴ Abè wegħa ehkw'1-ahodì t'à Cain Nòhtsì ghà-t'asì-nùdì nahk'e Abè yets'ò t'asì k'eehk'ò sù wegħa nezì. Abè wegħa ehkw'1-ahodì t'à Nòhtsì yegħò dù hadì, “Abè ehkw'1-edaa-dòò elì, sets'ò ayì k'eehk'ò sù segħa nezì,” hadì. Eyìts'ò Abè wegħa ehkw'1-ahodì t'à eławo kò ayì dàyìllàa sù t'à ııàà gots'ò gode họt'e.

⁵ Enoch wegħa ehkw'1-ahodì t'à Nòhtsì dù nèè gots'ò neyìhtì, eyit'à eławo-le. Wezhì xè Nòhtsì neyìhtì t'à dọ wùzì yegòihzò-le. Nòhtsì neyìchì kwe sù Nòhtsì winì k'èè eghàlajà t'à yegħò nezì xàyahì ts'edi. ⁶ Dọ wegħa ehkw'1-ahodì-le nùdè Nòhtsì winà hohtsì ha dù. Dọ hazòò Nòhtsì ts'ò aget'ù sù Nòhtsì wehòhòzò sù gıgha ehkw'1-ahodì ha họt'e, eyìts'ò amì ededzeè t'à Nòhtsì nıwò sù eyì k'èxa Nòhtsì t'asì nechàa goghàyezà ha gıgha ehkw'1-ahodì ha họt'e.

⁷ Nòhtsì dàgode ha sù ghò nadaà Noah ts'ò goıde ekò Noah wegħa ehkw'1-ahodì ıle. Nòhtsì k'èch'a welè sòò nıwò t'à edets'èkeè eyìts'ò edeza edaxàgole ha elàcho whehtsì. Noah wegħa ehkw'1-ahodì t'à, dù nèk'e dọ ełàgede għa gısinıyaetì ha wek'èhoedzò ayìllà eyìts'ò wegħa ehkw'1-ahodì t'à ehkw'1 eda k'èè Nòhtsì yùhtà.

⁸ Abraham Nòhtsì nòode nùdè dèè eyì-le yegħàzà ha sù ekò ts'ò aade yèhdì yets'ò goıde ekò Abraham wegħa ehkw'1-ahodì ıle. Edù ts'ò at'ù sù yek'èezò-le kò Nòhtsì k'èit'e ts'ihzò ekò ts'ò ajà ıle. ⁹ Wegħa ehkw'1 ahodì t'à dèè weghòt'à ha sù k'e xàhtò lanì nıhbàa yì nàdè. Isaac eyìts'ò Jacob ededì sı Nòhtsì eyì xèht'eè goxè yatı whehtsù sù ededì sı ekò xàhtò

lanì n̄h̄bàa yì nàḡùdè. ¹⁰ Abraham N̄òhts̄ì yìetl'aa nezz̄ì k'e k̄ògodeè whehts̄ì s̄ì danaèh̄z̄ì j̄lè.

¹¹ Abraham weḡha ehkw'1-ahodì t'à wezaa gòh̄h̄ì awiìdlà. S̄ì eneèkò whel̄ì eyits'ò wets'èkeè Sarah eded̄ì s̄ì wezaa gòh̄h̄ì ha d̄iì kò, N̄òhts̄ì edeyat̄ì yegh̄àz̄òò s̄ì hot̄ì yek'èdì ha Abraham weḡha ehkw'1-ahodì j̄lè. ¹² Eyit'à Abraham el̄ajwo k'èè wut̄à kò, wets'ih̄z̄òò-d̄òò ḡut̄l̄òò ajà t'à yat'a wh̄ò dawhelaa lageèt̄l̄ò eyits'ò tabàa ewaà xèt̄l̄ò lagej̄a.

¹³ Eyì d̄ò el̄aàḡùdè ekò j̄l̄aà ḡìgha ehkw'1-ahodì k'èè geeda j̄lè. N̄òhts̄ì edeyat̄ì gogh̄àz̄òò s̄ì j̄l̄aà wek'èè t'as̄ì ḡìghòzha n̄iile, hanìkò j̄daà n̄iwà ḡiaz̄ì lanì t'à eyì gh̄ò ḡinà j̄lè. Xàht̄ò lanì whaà-lea gots'ò d̄iì nèk'e n̄ats'edè, haged̄ì j̄lè. ¹⁴ D̄ò hanì gogedee s̄ì wegh̄àà x̄àè edenèè hak'egeet'ì wek'èts'eez̄ò h̄ot'e. ¹⁵ Edenèè ts'òò x̄àḡùdee s̄ì ts'ò anagede ha ḡiwo n̄idè ek'èt'à anagede ha d̄iì-le j̄lè. ¹⁶ Hanìkò hagej̄a-le, dèè denahk'e nezz̄ì ts'ò ḡiwo j̄lè, yak'e n̄agedè aḡīhdì j̄lè. Eyit'à N̄òhts̄ì s̄ì “Ḡin̄òhts̄ì aht'e” edèhdì gh̄ò j̄izhael̄ì-le eyits'ò goḡha k̄ògodeè ts'at̄à whez̄ò ayiìl̄a.

¹⁷ Abraham, N̄òhts̄ì yeèhdz̄à ekò yeḡha ehkw'1 adì t'à edeza Isaac N̄òhts̄ì ḡha el̄aàyèhwhì ha sn̄ih̄òz̄ò j̄lè. Eded̄ì N̄òhts̄ì weyat̄ì wegh̄òt'òò s̄ì edeza j̄l̄aet'ee z̄ò N̄òhts̄ì ts'ò el̄aàyèhwhì ha j̄lè. ¹⁸ N̄òhts̄ì “Isaac eded̄ì wet'à z̄ò nets'ih̄z̄òò-d̄òò aḡīt'e ḡha gut̄à ha,” yèhdì kò, Abraham j̄l̄aà el̄aàyèhwhì ha j̄lè. ¹⁹ Abraham han̄iwo, “N̄òhts̄ì s̄ì d̄ò el̄adèè n̄aidà ayele ha weḡha d̄iì n̄iile,” n̄iwo. Wedaàn̄its'ewo ha n̄idè weza Isaac el̄ajwo gots'ò n̄aidà laj̄à h̄ot'e.

²⁰ Isaac weḡha ehkw'1-ahodì t'à edeza Jacob

eyits'q Esau ìdaà dànì gıxè nezıı hòzq ha k'èè gok'eèyahtı ìlè.

²¹ Jacob èlaàwı ha nihqoqwo ekò, wegħa ehkw'ı-ahodı t'à edeza Joseph weza nàke gok'eèyahtı ìlè. Edetè k'e whehdı xè Nòhtsı ghàsqedı.

²² Joseph èlaàwı ha nıkw'o ekò, wegħa ehkw'ı-ahodı t'à, Israel got'ıı Egypt nèk'e gots'q xàgeedè ha ghq xàyahtı, eyits'q wekw'qò dàgele ha sı ghq goghqnatıızq ìlè.

²³ Moses wetà eyits'q wemq gıgha ehkw'ı-ahodı t'à Moses wegòhı t'axqò tai sa ts'ò nàgeehzı ìlè. Chekoa wegħq enıyah gık'èezq t'à agıılà, eyits'q k'àowocho weyatı k'èagııt'e-le ghq geejı-le.

²⁴ Moses wegħa ehkw'ı-ahodı t'à qhdah whelı ekò k'àowocho wetı weza k'èè wek'èhoedzq ha nıwq-le. ²⁵ Whaà-lea gots'q hoıı t'à sigoèt'ıı sı wedq kò nıwq, hanıkò Nòhtsı wets'q dq dànı dagogııhzaa sı gıxèht'eè ehda ha nıwq. ²⁶ İdaà Nòhtsı t'ası nechàa yeghàzà ha sı ts'ò nadaqà nàıwo t'à, Christ għa daızaa sı Egypt nèk'e t'ası nezıı lq whela nahk'e wegħa wet'àazà ìlè. ²⁷ Wegħa ehkw'ı-ahodı t'à k'àowocho wek'èch'a kò yets'àejı-le xè Egypt nèk'e gots'q xàèhtı. Nòhtsı wègaat'ı-le sı yazı lanı t'à dezqò Nòhtsı ts'ò edı nàtso ayııhwhq. ²⁸ Moses wegħa ehkw'ı-ahodı t'à Passover nàsı għa sınıhòzq eyits'q dq enıtq k'e edoò agele ha gòhdı. Hanı-ıdè yak'eet'ıı dqzhıa t'akwelqò gıgòhıı sı èlaàgòhde nıdè Israel got'ıı gıza qhdaà èlaàgòhde ha-le.

²⁹ Israel got'ıı gıgha ehkw'ı-ahodı t'à, Tıcho Dek'oo ehts'qò ajà gà dèè whegqò k'e nagede. Hanıkò Egypt got'ıı ededı sı goxèht'eè dèè whegqò k'e nagedè ha hogeèhdzà ekò tı t'à èlaàgııdè.

³⁰ Dọ g1gha ehkw'1-ahod1 t'à, l0hd1 dzeè ts'ò dọ kògodeè Jericho wemọ̀ọ tadọgiadè t'axọ̀ọ kwekw1 wemọ̀ọ nawhezaa s1 hodàètl'1.

³¹ Ts'èkoju Rahab wiyeh s1 wegħa ehkw'1-ahod1 t'à, nàez1-dọ̀ gots'ad1, ey1t'à dọ Nòhts1 k'èag1t'e-le s1 xè e1ag1hwho-le.

³² Ey1 dọ haàtlọ̀ọ g1zòò ts'ò dọ lọ g1ghọ gohde ha d11-le, hanikò Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel, ey1ts'ọ nakwenàozọ̀ọ lọ g1ghọ nax1xè gohdo ha segħa hòzọ-le. ³³ Ey1 dọ g1gha ehkw'1-ahod1 ts'1h2ò e1egegọ t'à hogeèhnọ ey1ts'ọ edegħa dèè g1hch1. Nàowo ehkw'1 k'èè eghàlag1dà, ey1ts'ọ Nòhts1 edeyat1 goghàzọ̀ọ s1 wek'èè t'as1 g1ghòzħa, ey1ts'ọ goòj1cho godz1geh2à ch'à agog1l1.

³⁴ Ey1 dọ s1 g1gha ehkw'1-ahod1 ts'1h2ò, kọ nàtsoo dèk'ọ̀ọ kò g1xèhd1-le, behcho t'à e1agog1hde ch'à kw1geèhde, nàgetso-le sọ̀n1 kò nàgetsoò ag1idl1, ey1ts'ọ e1egegọ għa nàgeghò agej1à xè eghọ̀ọ-dọ̀ ey1-le ghọ geèhnọ. ³⁵ Ey1 xèht'eè ts'èko weza e1adèè s1 nagid1 ag1idl1. Dọ mọ̀hdaa g1weè ts'ò g1kwòọyaà-gogeh21, hanikò denahk'e hojz1 ts'ò nagid1 ha g1wọ t'à, han1 dag1z1aa s1 ch'à agede ha g1wọ-le.

³⁶ Mọ̀hdaa yat1ju t'à gok'adageedè, mọ̀hdaa dekwa t'à nàgogeehkwa, mọ̀hdaa satsòtl'1 t'à dageet'1 ey1ts'ọ gidan1l1. ³⁷ Mọ̀hdaa kwe t'à goguhsh1 t'à e1ag1dè, mọ̀hdaa tan1 ts'ò tàgogeeet'à, mọ̀hdaa behcho t'à e1agogehde. Mọ̀hdaa sahzọ̀awò t'à-aget'1 xè k'egedè, etegeèt'1, ts1gog1h2a ey1ts'ọ dagog1h2a.

³⁸ D11 nèk'e ts'ọ dọ gota nàgedè ha s1 gogħa s1 dọ nez1 ag1t'e. Ek1-k1 nèk'e ey1ts'ọ sh1hta k'egiadè, kwe y1 gòlaa, ey1ts'ọ dèè y1 gọ̀z1aa yàgòlaa y1 nàg1dè.

³⁹ Eyı dọ hazọ̀ Nòhtsı gogha ehkw'ı adı t'à Nòhtsı goghọ nezı̀ xàyaıhtı họt'e, hanıkò ı̀lè kò Nòhtsı edeyatı̀ goghàı̀zọ̀ sı̀ wek'èè t'ası̀ gıghọt'ọ̀ nı̀le. ⁴⁰ Nòhtsı sı̀ t'ası̀ denahk'e nezı̀ godasınıhòı̀zọ̀ họt'e, hanı-ı̀dè goxè agejà zọ̀ nı̀dè degghàa degai agede ha t'à.

12

Nòhtsı amı̀ goghọneètọ̀ sı̀ hoı̀ hoghehtsı ch'à hoghàgoehtọ̀

¹ Dọ ı̀ọ gıgha ehkw'ı-ahodı k'èè gıdàa sı̀ gomọ̀ goòzà ts'ọ̀ geèhkwe lanı̀, eyıt'à t'ası̀ hazọ̀ wet'à goını̀ nàtso-le sı̀ wedẹ ats'ı̀le. Goinı̀ nàtso-le t'à nàhotı̀-le gohoı̀ı̀ godaèht'è, eyıt'à Nòhtsı wenàowoò k'èè ts'eeda gha goını̀ nàtso ats'ı̀hwhọ̀ ha họt'e. ² Zezi zọ̀ wedaàı̀ts'ı̀dè, ededı̀ sı̀ Nòhtsı gogha ehkw'ı-ahodı yexèhoı̀hwho họt'e, eyıts'ọ̀ ededı̀ nọ̀de ts'ọ̀ degghàa gogha ehkw'ı-ahodı agole ha họt'e. Ededı̀ ı̀daà nı̀dè wı̀nà agode ha yek'èezọ̀ t'à dechıet'aa k'e dàı̀zàa sı̀ yeghọ̀ ı̀ızhawhelı̀-le. Eyı t'axọ̀ Nòhtsı t'ası̀ hazọ̀ gha K'àowocho elı̀ sı̀ yegà nàgòts'ehnéè wheda. ³ Hoı̀ı̀-hoghehtsı-dọ̀ gıı̀t'aa dàhòt'ò dàı̀zàa xè sı̀ gık'èch'a eghàlagı̀dàa sı̀ wedaàı̀ahdè, hanı-ı̀dè weghọ̀ nı̀ahtsı̀ ha-le eyıts'ọ̀ naxını̀ nàtso-le ade ha-le.

⁴ Hoı̀ı̀ nàowoò ch'à nàhọhoahdè kò ı̀lè naxıdòò xàı̀t'ı̀ ts'ọ̀ aahjà nı̀le. ⁵ Nòhtsı edeza k'èè naxızi t'à naxıdzeè nàtsoò ayı̀ı̀lè sı̀ wenaahdı̀-le nı̀? Du hanaxèhdı̀ ı̀lè:

“Seza, ehkw'ı ı̀da gha gots'ọ̀ K'àowo nets'ọ̀ gode nı̀dè negha nezı̀-le welè sọ̀, eyıts'ọ̀ ehkw'ı ı̀da gha hoghàneehtọ̀ nı̀dè negha dı̀ı̀ welè-le. ⁶ Gots'ọ̀ K'àowo

amù ghõneètqò sù hołù hogehtsı ch'à hoghàgoehtq, eyıts'q dõ hazqò edeza gòhdu sù nàgoehkwa hõt'e," hanı dek'eèht'è.

⁷ Naxıgha hoıla nıdè wexè ts'èwhı daahza, weghàà hoghànaxeetq hõt'e, Nòhtsı sù edeza k'èè naxıts'ò eghàlaeda hõt'e. Dq weza gòhı nıdè ehkw'ı geeda gha hoghàgoehtq hõt'e. ⁸ (Nòhtsı edeza hazqò hołù hogehtsı ch'à hoghàgoehtq hõt'e.) Nòhtsı hanı hoghànaxeehtq-le nıdè, xàè weza k'èè naxıtà nıle, tsıhkq gqza laaht'e. ⁹ Goxı hazqò gotà ehkw'ı ts'eeda gha hoghàgogeèhtq ıle t'à dq gıts'ıhwhq ıle. Eyıt'à Nòhtsı gots'q ıni gha Gotà elı sù hoghàgoetq nıdè denahk'e wek'èats'ıt'e ha hõt'e. Hanı-ıdè welq whıle ts'ò ts'eeda ha. ¹⁰ Gotà gılı sù dànı gıgha ehkw'ıı sù k'èè whaà-lea gots'q zq hoghàgogeèhtq hõt'e. Hanıkò Nòhtsı sù goxè hoızı hòzq gha hoghàgoetq hõt'e, hanı-ıdè dànı degai elı sù wexèht'eè ats'ede ha. ¹¹ Nòhtsı hołù hots'ehtsı ch'à hoghàgoehtq nıdè gogha nezı-le xè gogha dıı hõt'e. Hanıkò nqde-ıdè wet'à ehkw'ı ts'eedaà ats'et'ı, eyıts'q weghàdets'eehtq nıdè goxè sıghà hòzq agot'ı hõt'e.

¹² Eyıt'à naxını nàtso-le sù k'achı nàtsoò aahle.

¹³ “Naxıkè gha tıı ehkw'ı nızà aahle,” hanı-ıdè amı wekw'òq nàtso-le sù denahk'e nàtso-le ade hale, hanıkò k'aat'ıı ade ha.

Nòhtsı wets'eèkw'q ha hõt'e

¹⁴ Dq hazqò xè ts'èwhı aahda, eyıts'q nàowo degai k'èè aahda gha hòt'ò eghàlaahda. Dq wıızı nàowo degai k'èè eda lenqsıı gots'q K'àowo ezı ha nıle. ¹⁵ Dq wıızı Nòhtsı wesqıwq wedè ayıle sqò eyıts'q eledzaahwhq ch'à naxını nàtsoò aahle.

Hani-le-ıdè naxıxè hoıla agode ha eyıts'q dọ ıọ ehkw'ı geeda-le agede ha. ¹⁶ Naxıta dọ wıızıı hoııı k'èè ełek'alagııdè sọọ, hani-le-ıdè Esau lanı Nọhtsı nàowoò gıgha wet'aaà-le lagıt'è sọọ. Esau wetà weza qhdaà ılee t'à wetà wets'q t'asıı denahk'e wet'aaàa sıı wets'q ade ha ıle, hanikò ılaà yeghọ shètı k'èxa wechı ts'q weghọ nàedi ıle. ¹⁷ Sıghaıwaà t'axqọ goza qhdaà eııı k'èè wetà yek'eèyahtı ha nıwq ıle, hanikò wetà hayele ha dıı, wek'èahsq hqt'e. Esau sıı hòt'ò yeghọ ıtsè kò, wetà wııı eładıı ayele ha whıayııla.

¹⁸ Israel got'ıı ayıı ts'q nègııdee sıı eyı nahk'e t'asıı nechàa ghọ nıahde hqt'e. Shıh nechàa dageechı ha dıı-le sıı ts'q nègııde. Eyı shıh kò nàtsoo t'à dèk'q, eyıts'q wek'e togoòt'ò, k'oh ıọ eyıts'q nıhts'ı nàtsoo t'à gıgha hoejı ıle. ¹⁹ Israel got'ıı sıı dechıshı hòt'ò dedı gııkw'o, eyıts'q Nọhtsı gots'q hòt'ò gode t'à, geejıı agejà, hagedı, “K'achı gots'q xàyawehıtı-le,” gedıı nàdageetı ıle. ²⁰ Nọhtsı nàowo goghàıqọ sıı geèhk'w'q ha gıgha dıı t'à agedı ıle. Dıı nàowo sıı gıghòt'q: “Tıts'aadıı kò eyı shıh gà nıwà-le ajà xè yexèhdı nıdè kwe t'à ełààgııhwhı ha hqt'e.” ²¹ Gıxè hanàhòwo ts'ıhıq sıı geèhyeh t'à Moses ededı kò dıı hadı, “Sıı dehjı t'à sets'ehı lanı,” hadı ıle.

²² Ekò naxı sıı shıh Zıon wııyeh ghọ nıahde hqt'e. Nọhtsı edaa sıı wets'q kògodeè Jerusalem yak'e gòzqọ sıı ghọ nıahde hqt'e. Ekq yak'eet'ıı ıq-t'à-ıq gına xè lãã ełègehde. ²³ Dọ hazqọ Nọhtsı ghàgıızhaa sıı gıta dahkw'eè aahjà, eyıts'q gıxè naxııı yak'e dek'eèht'è hqt'e. Nọhtsı dọ hazqọ gosıııyahtıı sıı ghọ nıahde hqt'e, dọ degàà degaı agııdlaa sıı gıts'q ııı ts'q nıahde hqt'e. ²⁴ Zezı wets'q nıahde hqt'e,

ededı gogha tanı wheda elı t'à nakenahòdlıı wegòò k'èè Nòhtsı ts'ò nègòqola họt'e. Eyıts'ò Zezi wedoò Nòhtsı ladà k'e adlää sıı ts'ò niahde họt'e, eyı sıı Abè wedoò nahk'e gots'ò sıghà xäyaeti họt'e.

²⁵ Nòhtsı naxıts'ò gode nıdè wets'ò naxıdzıı goile welè sòò. Nòhtsı dıı nèk'e İsrail got'ıı gots'ò goıde ekò egeèhk'w'ò-le t'à nàgoıhkwa ıle. Ekò goxı sıı yak'e gots'ò Nòhtsı gots'ò gode kò wets'eèhk'w'ò-le nıdè denahk'e hòt'ò nàgoehkwa ha họt'e. ²⁶ Ekııyèè k'e Nòhtsı dọ ts'ò goıde t'à dèè nàgoèhdọ ıle. Ekò dıı gogha dıı hanı edeyatıı goghàızo, “K'achı ılàà dèè zo nàgoıdà ahle ha nıle, yak'e sı nàgoıdà ahle ha họt'e,” hadı. ²⁷ “K'achı ılàà,” hadı sıı t'asıı hazòò wexè nàgoıdà ha sıı wedè adle ha dıı-adı. T'asıı hòèlıı sıı whıle adle ha, eyıts'ò t'asıı nàeda ha dıı sıı welò whıle ts'ò whela ha.

²⁸ Eyıt'à welò whıle ts'ò Nòhtsı wenàowoò k'èè hòzoò goxè hòzoò adlää sıı weghò ması ts'ııwò welı. Nòhtsı wıı k'èè wegħa ts'eeda welı, godzeè t'à wets'ò nezıı nats'ıızà, wets'àts'eejı xè weghò ene-hots'ııhsah welı. ²⁹ “Gonòhtsı sıı kò nàtso lanı t'asıı hazòò dııhohtsı ha dıı-le,” dek'eèht'è.

13

Eyıt'à dani ts'eeda welı

¹ Xàè elèot'ı lanı t'aats'òò ełegħonıahtò. ² Xàhtò naxıkò aget'ı għa gıts'ò enıxàıto aahwhò. İneè sıı dọ mòhdaa hagııt'ı t'à yak'eet'ıı edekò agehzi ıle, yak'eet'ıı gıııı gok'ègeezò-le kò. ³ Naxıta gots'ò dọ mòhdaa gıdanıılaa sıı gıxè naxıdanııla lanı gınaahdı. Eyıts'ò dọ dagıızaà agııdlàa sıı naxı gıxèht'eè daahza lanı gınaahdı.

4 Hots'et'ɪ nàowoò sù nezì wèk'èahdì ha hòt'e. Dòzhì eyits'ò wets'èkèè èlets'ò ehkw'1 geeda ha, eyits'ò dò eyi-le xè aget'1 ha-le. Dò èkèè hòhì hogehtsɪ eyits'ò edezhì t'à hòhì k'alagedèe sù Nòhtsɪ gosinìyahtì ha hòt'e. 5 Sòòmba ghaahwhì ch'à edek'èahdì, eyits'ò ayì naxits'ò sù wèt'à naxìnà welè. Nòhtsɪ dù hadì t'à,

“Naxits'òò ahde hòlì ha nùle, ʔònaxeehdè hòlì ha nùle,” hadì, dek'eèht'è.

6 Eyt'á godzèè nàtso xè dù hats'edì ha dù-le,

“Gots'ò K'àowo sù sets'àdì elì hòt'e, eyit'á dehjì ha-le. Dò dàsìlì là lì?” hats'edì ha dù-le.

7 Naxìgha k'aodèe gùlèe sù dànì Nòhtsɪ yatì t'à naxits'ò gogùde ìlèe sù ginaahdì. Èlàgùdè gots'ò dànì gùdàa sù ghò nàniahdè, eyits'ò dànì gìgha ehkw'1-ahodù ìlèe sù k'èè naxìgha ehkw'1-ahodù welè. 8 Zezi-Krì ìnèè dànì wèxè gòʔàa sù dù dzèè k'e hanì wèxè hòʔò eyits'ò welò whìle ts'ò hanì wèxè hòʔò ha hòt'e.

9 Ts'1ʔò aahde ch'à t'asì èladù lò xàʔaa t'à dò hoghànaxegùhtò-le. Nòhtsɪ wesònwò t'à godzèè nàtso nùdè nezì hòt'e. Ayì ts'edèe, ayì ts'edè-le nàowoò k'èats'ùt'e nahk'e nezì hòt'e. Hanù nàowo k'èats'ùt'ee sù godzèè gha wèt'áaʔà nùle. 10 Yahtù, Nòhtsɪkò-gocho goyì eghàlageedaa sù goxì dànì Nòhtsɪ gogha sahzòà èlajhwho weghò shèts'ezhee sù ededì gìghò shègezhe ha dù hòt'e.

11 Moses wenàowoò k'èè nùdè yahtù-wèt'áaʔa-dee sù Denahk'e Degai K'è gòʔòò ts'ò tìts'aadù wedòò goyayèèxe, eyì sù hòhì k'èxa Nòhtsɪ ghàyeedì. Ekò tìts'aadù èlàgùhdèe sù dò nàgedèe k'è gomòht'a gk'èehk'ò hòt'e. 12 Eyì xèht'èè xàè

ededò t'à dọ dega agole gha Zezi ededı sı kògodeè gomòht'a daɹà xè eɹaɹwo. ¹³ Eyit'à kògodeè gomòht'a ts'ò ats'ıde, wexèht'eè dọ gıdaà ts'èwhı dats'ıɹà. ¹⁴ Du nèk'e kògodeè welọ while ts'ò gòɹoọ gòhı nıle, hanikò ıdaà nıde kògodeè jọ ts'ò ade ha danats'eèhı họt'e.

¹⁵ Eyit'à Zezi wedahxà t'aats'òọ Nòhtsı ghàsòts'eedı ha họt'e. Gowà t'à Nòhtsı wızi deè ts'ehtsı ha họt'e. ¹⁶ Nàowo nezı ghàlaahda xè elets'aaahdı sı t'aats'òọ wenaahdı. Hanı elets'ò eghàlats'eeda nıde Nòhtsı winà hots'ehtsı họt'e. ¹⁷ Naxıts'ò k'aodèe gııı sı gık'èaht'e. Nezı naxık'ègedı họt'e eyıts'ò dani eghàlageeda k'èxa Nòhtsı gosınıyaehtı ha họt'e. Gık'èaht'e, hanı-ıde gınà edılaà ghàlageeda ha, eyıts'ò gıgha dezhi ha-le. Gılaà gıgha dezhi aahlà nıde gıt'ahoahwhı ha nıle.

¹⁸ Nòhtsı gots'adı ha gogha yaahtı. Ekọ-le eghàlats'ıda-le wek'èts'eezọ, eyıts'ò t'ası hazọọ t'à ehkw'ı ts'eeda ha ts'ıwọ họt'e. ¹⁹ Whaà-le-t'ı naxıts'ò anahde gha hotı segha yaahtı.

²⁰ Nòhtsı wet'à ts'èwhı hòɹoọ sı Zezi sahzòà-k'èdı-deè eıı sı naıdà ayıllà, eyıts'ò wedò t'à goxè nakenawhehtsı họt'e. ²¹ Nòhtsı winı k'èè eghàlaahda gha t'ası hazọọ naxıghayıle. Eyıts'ò ayı winı k'èè ne sı Zezi-Krı wet'òọ naxıdzeè yı yeghàlaıdà. Welọ while ts'ò Zezi weghàsòhoedi welè. Amen.

²² Sèot'ı, eyı yatı nàtsoo naxıghàehɹoọ sı hotı wek'èahdı, nıht'è nek'òà t'à naxıts'ò ıht'è ne t'à.

²³ Gòet'ı Timothy wedaàntọ ts'ò kòèhtlaà agıllà jlèe sı wek'èahsọ ha naxeehwhọ. İwhàà jọ nıttla nıde wexè naxıts'ahıla ha.

²⁴ Naxıta k'aodèe gıllı eyıts'ò Nòhtsı wets'ò dö hazòè gogha gıxè sıghà welè gıahdı. İtaly nèk'e gòet'ı sıı naxıxè sıghà welè gedı.

²⁵ Nòhtsı naxıts'ò sönıwò welè.

Nòhtsı Nıhtl'è
Dogrib: Dogrib Genesis & New Testament New
Testament & Portions of Old Testament

copyright © 2009 Canadian Bible Society

Language: Dogrib

Translation by: Canadian Bible Society

Tłchq Genesis and New Testament
About Tłchq

Tłchq (Dogrib) is a Na-Dene (Athabaskan) language. It is spoken by the First Nations Tłchq people in the Northwest Territories in Canada. It has the largest number of speakers of any of the Aboriginal language communities in the NWT, and is one of the official languages of the Northwest Territories.

About This Translation

This translation includes the book of Genesis and the New Testament in Tłchq. The first edition of the Tłchq New Testament was published in 2003. It was a historic event, as it was the first time in more than a hundred years that a complete New Testament was published for one of the Dene First Nations in the Territories. The first edition was well received and quickly sold out. In the meantime the book of Genesis had been completed. Consequently, the 2008 reprint of the Tłchq New Testament included Genesis.

Though this translation of the New Testament and Genesis took a total of ten years, the people who worked on it built on years of labor invested by the Tłchq people, elders, priests and missionaries, translators, educators, and linguists. The material contained in this book was checked and approved by consultants from Wycliffe Bible Translators and the Canadian Bible Society.

If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

Dogrib Genesis and New Testament © 2003, 2008 Canadian Bible Society

The text of the Bible in Tłchq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written

permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

dccb8cb-87c9-5afe-9ac6-f62c4ade3a81